

**ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนสังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3**
**Problems of Internal Education Quality Assurance of Schools under Buriram
Educational Service Area Office 3**

ผู้วิจัย: สมนึก ปิ่นเพชร รศ.ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง และขนาดของโรงเรียน ตามองค์ประกอบของการทำงานในระบบการประเมินผลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 5 ด้าน คือ ด้านการวางแผนและปฏิบัติตามแผน ด้านข้อมูลและการประเมินผล ด้านการตรวจสอบการประเมิน ด้านการรายงานผลการประเมิน และด้านการใช้ผลการประเมิน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ปีการศึกษา 2551 โดยกลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 148 คน และครูจำนวน 351 คน รวม 499 คน แล้วทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมี 3 ลักษณะ คือ แบบตรวจสอบรายการ (Check Lists) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5- ระดับ และแบบปลายเปิด แบบสอบถามมีค่าความเชื่อมั่น .9562 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบสมมติฐานใช้ค่า Independent sample t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) และทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ เชฟเฟ (Scheffe' Method) โดยกำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 ผลการวิจัยพบว่า

1. ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 โดยรวมและรายด้าน พบว่ามีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย

2. เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้ผู้อำนวยการโรงเรียนกับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง โดยรวมและรายด้าน พบว่า ผู้ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูมีปัญหาการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้อำนวยการโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียนที่ปฏิบัติงาน โดยรวม พบว่า มีปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการตรวจสอบการประเมิน มีปัญหาการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการวางแผนและปฏิบัติตามแผน และด้านการใช้ผลการประเมิน มีปัญหาการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในส่วนด้านอื่นๆ มีปัญหาการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน

4. ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้อำนวยการโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 เห็นว่า บุคลากรไม่มีความรู้ ความเข้าใจและไม่เห็นความสำคัญของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การจัดเก็บข้อมูลไม่เป็นระบบและมีข้อมูลไม่เพียงพอขาดร่องรอยหรือ หลักฐานการปฏิบัติงาน การรายงานผลไม่สอดคล้องกับการดำเนินงานและไม่เป็นไปตามสภาพจริง และมีการนำผลการประเมินไปใช้ในการแก้ปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาน้อย ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดประชุม อบรมบุคลากรทุกฝ่ายให้มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ให้จัดทำข้อมูลต่าง ๆ ให้ครอบคลุมตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ควรมีการสร้างเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย ควรมีการรายงานผลการดำเนินงานตามสภาพจริง และตั้งคณะทำงานเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ผลและนำมาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานให้เข้าสู่มาตรฐานการศึกษาต่อไป

คำสำคัญ : การประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน

ABSTRACT

The objectives of this research were to study and compare the problems of internal education quality assurance of schools under Buriram Educational Service Area Office 3 classified by positional situation and school sizes. This research was also studied the components of working in assessment system of the Office of the National Education Committee in 5 related aspects: 1) the planning and operation with plan, 2) the information and evaluation, 3) the assessment audit, 4) the assessment report, and 5) the assessment usage. The population was 499 people, and the sample group was 148 school administrators, 351 teachers at Buriram Educational Service Area Office 3 in academic year 2008, selected by using the Table of Krejcie and Morgan and multi-stage sampling. The instruments used for

collecting the data were the 3-aspect questionnaires check list, 5-rating scale and open ended form with its reliability were .9562. The statistics for data analysis were the frequency, percentage, mean and standard deviation. The hypotheses were tested by using independent sample, t-test and One-way Analysis of Variance (ANOVA). If it was found that the pairs among group showed significant difference, the Scheffe' Method was then used to compare the significant different at 0.5 levels. The results of this research were as follows:

1. The problems of internal education quality assurance of schools under Buriram Educational Service Area Office 3 as a whole and each aspect were at “low” levels.

2. The comparison of the problems of internal education quality assurance of schools of the school administrators and teachers under Buriram Educational Service Area Office 3, classified by positional situation as a whole and each aspect, the researcher found that the school administrators and teachers did not have different opinion on problems.

3. The comparison of the problems of internal education quality assurance of schools of the school administrators and teachers under Buriram Educational Service Area Office 3, classified by school sizes as a whole, the researcher found that their opinions were significant difference at .05. When considering each aspect, the researcher found that their opinions on evaluation were significant difference at .05; whereas, the planning and operation with plan, and the assessment usage were significant different at .01. For the other aspects, they did not have different opinion on problems.

4. The additional suggestions about the problems of internal education quality assurance of schools of the school administrators and teachers under Buriram Educational Service Area Office 3 were found that the personnel did not have the knowledge, understanding, and did not see the data of the problems of the internal education assurance quality in school. The information collection was not systematic and insufficient information, lacked file evidences of working. The reports were not conformed to the working operation and unreality. There were least to taking the evaluation results to apply in solving problems of the educational quality development. Hence, the involved organization should be provided the personnel training course to all parties to be knowledgeable, understandable in the

educational assurance quality, should plan the information covering with its standard and indicators, should make the various tools evaluation, should report the evaluation results with its actual state and set the committee for analyzing the results and improving the working operation to the educational standard.

Keywords : Education Quality Assurance of schools

บทนำ ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศ และวิทยาการด้านต่าง ๆ ในสังคมมีความเจริญก้าวหน้าและความเปลี่ยนแปลงเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อสภาพสังคม ทำให้สมาชิกในสังคมต้องมีการเรียนรู้ที่จะปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น และเตรียมพร้อมที่จะเผชิญกับความท้าทายจากกระแสโลกที่มีการแข่งขันกันอยู่ตลอดเวลา ปัจจัยสำคัญที่จะก่อให้เกิดความได้เปรียบในการแข่งขัน ได้แก่ สถิติปัญญาและความสามารถของคน การพัฒนาคนให้มีคุณภาพจึงเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นอย่างยิ่ง โดยมีการศึกษาเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาคุณภาพของคนให้สามารถพัฒนาศักยภาพที่มีอยู่ในตัวตนได้อย่างเต็มที่ ทำให้เป็นคนที่มีความรู้ความสามารถในการแก้ปัญหา รู้จักเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว มีจริยธรรม คุณธรรม และสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างเป็นสุข การจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและได้มาตรฐานสอดคล้องกับความต้องการของบุคคล และสังคมมีความสำคัญยิ่ง ในการพัฒนาคนซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของประเทศ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 มาตรา 43 ระบุไว้ว่า บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ มาตรา 81 ระบุไว้ว่า รัฐต้องจัดการศึกษา อบรม สนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาอบรมให้เกิดความรู้คู่คุณธรรม เป้าหมายการปฏิรูปการศึกษาจึงมุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สถิติปัญญา มีความรู้คู่คุณธรรม มีจริยธรรม และวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 6)

ทิศทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคนให้มีคุณภาพนั้น รัฐได้กำหนดให้มีระบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาขึ้นในทุกหน่วยงานที่มีหน้าที่จัดการศึกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ได้ให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา โดยได้กำหนดสาระบัญญัติเรื่องนี้ไว้ในหมวด 6 มาตรา 47-51 ว่าด้วยมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ซึ่งได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายนอก มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา เป็นผู้ประเมิน และระบบการประกันคุณภาพภายใน สำหรับการประกันคุณภาพภายใน นั้นให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้

การประชุมทางวิชาการเสนองานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ครั้งที่ 3

ถือว่าการประกันคุณภาพเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยให้มีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอก (สมคิด พรหมจ้อย และสุพักตร์ พิบูลย์, 2544, 3) และให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาอย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี นับตั้งแต่การประเมินครั้งสุดท้าย

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่สนับสนุนการจัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ มีสถานศึกษาในสังกัด 238 แห่ง และจากการประเมินคุณภาพการศึกษา ในปีการศึกษา 2550 ผลการประเมินสรุปได้ดังนี้ ผลการประเมินภายนอก รอบสอง (สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา) ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีโรงเรียนรับการประเมิน 161 โรงเรียน ผลการประเมินอยู่ในระดับพอใช้ 4 โรงเรียน และระดับดี 112 โรงเรียน และระดับดีมาก 45 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 2.48, 69.57 และ 27.95 ตามลำดับ ผลการประเมินคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน พบว่า ผลการประเมินวิชาภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 58.927, 46.870 และ 40.168 ตามลำดับ สำหรับวิชาคณิตศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 45.057, 32.828 และ 31.065 ตามลำดับ และจากผลการประเมินคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพผู้เรียน เปรียบเทียบปีการศึกษา 2548, 2549 และ 2550 ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า ปีการศึกษา 2548 มีผลการประเมินสูงกว่าทุกวิชา และเมื่อเปรียบเทียบผลการประเมินปีการศึกษา 2549 กับปีการศึกษา 2550 พบว่า วิชาคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และภาษาอังกฤษ ปีการศึกษา 2550 สูงกว่าปีการศึกษา 2549 และวิชาภาษาไทยปีการศึกษา 2550 ต่ำกว่าปีการศึกษา 2549 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3, 2550, 10-13)

ในปีการศึกษา 2550 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ได้ดำเนินการประเมินและทบทวนระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน โดยประเมินคุณภาพมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน มาตรฐานด้านการเรียนการสอน มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา และมาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ผลปรากฏว่า เมื่อพิจารณาทางด้านพบว่าคุณภาพมาตรฐานที่มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมากได้แก่ มาตรฐานด้านการบริหารและการจัดการศึกษา และมาตรฐานด้านการพัฒนาชุมชนแห่งการเรียนรู้ ซึ่งมีผลการประเมินโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับ 3.67 และ 3.70 ตามลำดับ และคุณภาพมาตรฐานที่มีผลการ

ประเมินอยู่ในระดับดีได้แก่ มาตรฐานด้านผู้เรียน และมาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอน ซึ่งมีผลการประเมินโดยเฉลี่ยอยู่ในระดับ 3.26 และ 3.45 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาคุณภาพมาตรฐานโดยภาพรวมของโรงเรียนในสังกัด พบว่าอยู่ในระดับดี และมีผลการประเมินโดยรวมเฉลี่ยอยู่ในระดับ 3.47 ร้อยละโรงเรียนที่มี การประเมินอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 47.48 ระดับดี คิดเป็นร้อยละ 52.00 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3, 2551, 10-15)

จากผลการดำเนินงานการประเมินและทบทวนระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ภายในโรงเรียนดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 มีหน้าที่โดยตรงในการดำเนินงานเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประกอบกับโรงเรียนมีความต้องการในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน จึงสนใจที่จะศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ว่ามีปัญหาในการดำเนินงานอย่างไร ซึ่งจะได้ นำข้อมูลและผลจากการวิจัยในครั้งนี้ไปใช้เป็นแนวทางในการวางแผน กำหนดนโยบาย ตลอดจนพัฒนา ปรับปรุง และหาแนวทางในการแก้ปัญหาการปฏิบัติงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับความต้องการในการพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ซึ่งจะส่งผลให้การพัฒนาการศึกษามีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน ของผู้อำนวยการโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้อำนวยการโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยจำแนกตาม

2.1 สถานภาพตำแหน่ง

2.2 ขนาดของโรงเรียน

สมมติฐานของการวิจัย

1. ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 มีปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน แตกต่างกัน

2. ผู้อำนวยการโรงเรียน ที่บริหารงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 แตกต่างกัน

3. ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 แตกต่างกัน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ทำให้ทราบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3

2. เป็นข้อมูลพื้นฐานและแนวทางในการวางแผน กำหนดนโยบาย ตลอดจนการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ให้บรรลุวัตถุประสงค์และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตเนื้อหา

การวิจัยในครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ประจำปีการศึกษา 2551 ตามองค์ประกอบของการทำงานในระบบการประเมินผลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 5 ด้าน คือ

- 1.1 ด้านการวางแผนและปฏิบัติตามแผน
- 1.2 ด้านข้อมูลและการประเมินผล
- 1.3 ด้านการตรวจสอบการประเมิน
- 1.4 ด้านการรายงานผลการประเมิน
- 1.5 ด้านการใช้ผลการประเมิน

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

2.1.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 238 คน

2.1.2 ครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 3,617 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยได้จากการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 148 คน และครู จำนวน 351 คน รวม 499 คน แล้วทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling)

3. ตัวแปรที่ศึกษา ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ครั้งนี้ ได้แก่

3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่

3.1.1 สถานภาพตำแหน่ง จำแนกเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

3.1.1.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน

3.1.1.2 ครู

3.1.2 ขนาดของโรงเรียน จำแนกเป็น 3 ขนาด ดังนี้

3.1.2.1 ขนาดเล็ก

3.1.2.2 ขนาดกลาง

3.1.2.3 ขนาดใหญ่

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้บริหารโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ประจำปีการศึกษา 2551 ตามองค์ประกอบของการทำงานในระบบการประเมินผลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ 5 ด้าน คือ ด้านการวางแผนและปฏิบัติตามแผน ด้านข้อมูลและการประเมินผล ด้านการตรวจสอบการประเมิน ด้านการรายงานผลการประเมิน และด้านการใช้ผลการประเมิน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย

1.1.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 238 คน

1.1.2 ครู ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 3,617 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ซึ่งได้จากการกำหนดขนาด

กลุ่มตัวอย่าง ตามตารางของเครจซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ได้ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 148 คน และครู จำนวน 351 คน รวม 499 คน แล้วทำการสุ่มแบบหลายขั้นตอน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยขึ้น โดยได้รับ คำปรึกษาจากคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ และ แบบมาตราส่วนประมาณค่า จำนวน 50 ข้อ นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ซึ่งมี ค่าเท่ากับ .9562

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยส่ง แบบสอบถามไปจำนวน 499 ฉบับ ได้รับกลับคืน 499 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

4. การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลที่ได้เก็บมาได้ไปวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สำหรับวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

4.1 การศึกษาสถานภาพของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยการแจกแจงความถี่ หา ค่าร้อยละ (Percent) เสนอข้อมูลเป็นตารางแสดงจำนวนร้อยละ

4.2 การศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน ของผู้อำนวยการโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 วิเคราะห์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) เสนอข้อมูลเป็น ตารางประกอบความเรียง

4.3 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนของผู้อำนวยการโรงเรียนกับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง วิเคราะห์ด้วยค่า Independent Sample t-test กำหนดค่าสถิติที่ ระดับนัยสำคัญ .05

4.4 การเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน โรงเรียนของผู้อำนวยการโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน คือ ขนาดเล็ก ขนาดกลาง และขนาดใหญ่ โดยการวิเคราะห์ความ แปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) เมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยในแต่ละ ด้านอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีการเชฟ เฟ (Scheffe' Method) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

4.5 ข้อเสนอแนะที่เป็นคำถามปลายเปิด ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยจัดคำตอบเข้าประเด็นเดียวกันแล้วแจกแจงความถี่ เสนอข้อมูลเป็นตาราง ประกอบคำอธิบาย

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน ของผู้อำนวยการโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 โดยรวมมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ทุกด้านมีปัญหาการดำเนินงานอยู่ในระดับน้อยเช่นเดียวกัน

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน ของผู้อำนวยการโรงเรียนกับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง พบว่า ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน ของผู้อำนวยการโรงเรียนกับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน โดยรวมมีปัญหาการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีปัญหาการดำเนินงานไม่แตกต่างกันเช่นเดียวกัน

3. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้อำนวยการโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมพบว่า ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้อำนวยการโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการตรวจสอบการประเมิน มีปัญหาการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ด้านการวางแผนและปฏิบัติตามแผน และด้านการใช้ผลการประเมิน มีปัญหาการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านอื่นๆ มีปัญหาการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน

4. ผลการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้อำนวยการโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 สรุปได้ดังนี้

4.1 ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนคือบุคลากรไม่มีความรู้ ความเข้าใจ และไม่เห็นความสำคัญของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา การปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้ เนื่องจากครูมี

ภาระงานอื่นมาก ไม่มีเป้าหมายการดำเนินงานที่ชัดเจน และขาดแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้อง การจัดเก็บข้อมูลไม่เป็นระบบและมีข้อมูลไม่เพียงพอ การจัดทำข้อมูลไม่ครอบคลุมตามมาตรฐาน และตัวบ่งชี้ บุคลากรไม่เข้าใจเกี่ยวกับการจัดเก็บข้อมูล ขาดร่องรอยหรือหลักฐานการปฏิบัติงาน ไม่มีปฏิทินการดำเนินงานที่ชัดเจน ขาดการติดตาม ตรวจสอบจากเขตพื้นที่ การศึกษา การรายงานผลไม่สอดคล้องกับการดำเนินงานและไม่เป็นไปตามสภาพจริง การรายงานผลใช้เพียงเอกสารในการรายงาน ไม่มีการรายงานผลต่อผู้ปกครอง ชุมชนและสาธารณะ มีการนำผลการประเมินไปใช้ในการแก้ปัญหาการพัฒนาคุณภาพการศึกษาน้อย ขาดการมีส่วนร่วมในการนำผลการประเมินไปวางแผนการดำเนินงาน และผลการประเมินมีความคลาดเคลื่อน ขาดความแม่นยำ

4.2 ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนไว้ว่า ควรจัดประชุม อบรมบุคลากรทุกฝ่ายให้มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ควรวางแผนการดำเนินงานให้มีความยืดหยุ่นตามสถานการณ์ สดภาระงานอื่นของคุณ ให้จัดทำข้อมูลต่าง ๆ ให้ครอบคลุมตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ มีการจัดเก็บข้อมูลให้เป็นระบบ สร้างเครื่องมือการประเมินที่หลากหลาย จัดทำปฏิทินการตรวจสอบการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง มีการสัมภาษณ์บุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อหาข้อมูลเพิ่มเติม ควรมีการรายงานผลการดำเนินงานตามสภาพจริง ควรให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงาน พัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรใช้รูปแบบการรายงานผลที่หลากหลาย ควรตั้งคณะทำงานเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ผลและนำมาปรับปรุง แก้ไขการดำเนินงานให้เข้าสู่มาตรฐานการศึกษา จัดประชุมชี้แจงบุคลากรทุกฝ่ายเพื่อสร้างความเข้าใจและนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา และการรายงานผลการประเมินควรสอดคล้องกับสภาพการดำเนินงานของสถานศึกษา

อภิปรายผล

จากการศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ทำให้ทราบปัญหา และมีประเด็นที่น่าสนใจ อันจะเป็นข้อมูลในการวางแผน ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้นำประเด็นที่น่าสนใจมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน ของผู้อำนวยการโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 พบว่าผู้อำนวยการโรงเรียนและครูมีปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน

โรงเรียนโดยรวมอยู่ในระดับน้อย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานศึกษา ได้มีการเตรียมความพร้อมเพื่อ
 เข้ารับการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
 พุทธศักราช 2542 และการดำเนินงานเพื่อนำไปสู่การพัฒนาระบบการประเมินผลภายในนั้น
 ต้องเริ่มที่การพัฒนาคนให้มีส่วนร่วมในการรับผิดชอบงาน สถานศึกษาแต่ละแห่งได้กำหนด
 โครงสร้างสนับสนุนให้บุคลากรภายในสถานศึกษาสามารถประเมินตนเองได้ พัฒนาบุคลากร
 โดยการจัดอบรมครู อาจารย์ ผู้บริหาร เพื่อให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการประเมินได้อย่างมี
 ประสิทธิภาพและประสิทธิผล ดังที่สำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2545, 2-3) กล่าวว่า
 ปัจจุบันการพัฒนาคุณภาพการศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องบริหารจัดการในเชิงคุณภาพ โดย
 มีการประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่เสริมและผลักดันให้กระบวนการทำงานในทุก
 ระดับ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องดำเนินไปอย่างสอดคล้องกันอย่างเป็นระบบ มุ่งหน้าไปในทิศทางที่
 ได้ร่วมกันกำหนดไว้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ โดย
 อาศัยหลักการและวิธีการบริหารและการจัดการเชิงคุณภาพ (Quality Management) สมัยใหม่
 ที่เน้นการสร้างเชื่อมั่นให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องว่าผู้เรียนจะได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตาม
 มาตรฐานที่กำหนดไว้ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เจริญไชย ไชยวงศ์ (2539, บทคัดย่อ)
 ซึ่งได้ศึกษาเกี่ยวกับการนำเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษา ไปใช้ในโรงเรียนสังกัด
 สำนักงานกพรประถมศึกษา อีวเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า การนำเกณฑ์
 มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาไปใช้ในโรงเรียน โดยภาพรวม พบว่า มีปัญหาและอุปสรรคอยู่
 ในระดับน้อยทุกขั้นตอน

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขต
 พื้นที่การศึกษามุขวิชัย เขต 3 มีปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน
 โรงเรียนอยู่ในระดับน้อยเหมือนกันทุกด้าน และเมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยพบว่า ด้านการ
 ตรวจสอบการประเมินมีค่าเฉลี่ยมากกว่าด้านอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้อำนวยการโรงเรียน
 และครู ขาดการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการประเมินคุณภาพการศึกษา การจัดทำ
 กรอบการประเมินไม่ครอบคลุมตามมาตรฐานการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา และ
 ขาดการนิเทศ กำกับ ติดตามการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา อย่างเป็นระบบและ
 ต่อเนื่อง ดังที่สำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2545, 7) กล่าวว่า การตรวจสอบและทบทวน
 คุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา เป็นกระบวนการหนึ่งในการดำเนินงานเพื่อติดตาม
 รวบรวมข้อมูลการดำเนินงานและผลการดำเนินงานของสถานศึกษาตามแผนที่กำหนดไว้ เพื่อ
 พิจารณาประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการดำเนินงานและความเป็นที่ยอมรับของผู้ที่
 เกี่ยวข้องทั้งในชุมชนและสังคม ดังนั้นหากสถานศึกษาไม่มีการตรวจสอบผลการดำเนินงานแล้ว
 ก็จะทำให้การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้ ซึ่ง

สอดคล้องกับงานวิจัยของสุวิมล ว่องวานิช (2543, 85) ที่ได้กล่าวไว้ว่า การตรวจสอบผลการประเมินว่าผ่านกระบวนการหรือวิธีการที่ถูกต้องเหมาะสมเชื่อถือได้ตามมาตรฐานการประเมิน 4 ประการ คือ การใช้ประโยชน์ ความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และความถูกต้องของวิธีการใช้ เนื่องจากการประเมินผลภายในสถานศึกษาเป็นกระบวนการที่ดำเนินโดยบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่ยังไม่คุ้นเคยกับการทำงานด้านการประเมินผล จึงจำเป็นที่จะต้องตรวจสอบคุณภาพของการดำเนินงาน การประเมินงานสามารถทำได้ในขณะดำเนินงาน และทำการตรวจสอบหลังสิ้นสุดการทำงาน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครุมีภาระงานสอนมาก จึงไม่มีเวลาในการให้ความร่วมมือตรวจสอบผลการดำเนินงาน และอาจเนื่องจากครูไม่เข้าใจวิธีการตรวจสอบผลการประเมินว่าควรต้องปฏิบัติอย่างไร คิดว่าการตรวจสอบผลการประเมินเป็นหน้าที่ของผู้บริหาร จึงไม่ได้ให้ความร่วมมือในการตรวจสอบผลการดำเนินงานของโรงเรียน ดังนั้นผู้บริหารควรให้มีการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์ เพื่อเป็นแนวทางการปฏิบัติ และประชาสัมพันธ์ให้ครูได้เข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชวนะ คำกล้า (2546, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดระนอง พบว่า สภาพการดำเนินงานด้านการจัดระบบบริหารและสารสนเทศ มีการปฏิบัติสูง โดยมีการแต่งตั้งบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเหมาะสมกับการดำเนินงาน ส่วนปัญหาในการดำเนินงาน พบว่า ขาดการจัดระบบการกำกับ นิเทศ ติดตามและประเมินผล

2. เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้อำนวยการโรงเรียนกับครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ที่มีสถานภาพตำแหน่งต่างกัน พบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูมีปัญหาคำแนะนำดำเนินงานโดยรวมไม่แตกต่างกัน และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านมีปัญหาคำแนะนำดำเนินงานไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ในกรดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของผู้อำนวยการโรงเรียนและครูนั้น มีการปฏิบัติงานร่วมกัน ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ วางแผนการดำเนินงาน ให้ความช่วยเหลือในการแก้ปัญหาของโรงเรียนร่วมกัน ต่างฝ่ายต่างรับฟังความคิดเห็น และให้ข้อเสนอแนะซึ่งกันและกัน ซึ่งผู้อำนวยการโรงเรียนอาจยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม จึงทำให้ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูมีปัญหาคำแนะนำดำเนินงานไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเสาวนิตย์ ชัยมุขลิก (2544, 71) ที่กล่าวไว้ว่า การประเมินคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาหรือการประเมินตนเอง เป็นการดำเนินงานที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้โรงเรียน ทราบจุดเด่นและจุดที่ต้องพัฒนา ปรับปรุงการจัดการศึกษาให้บรรลุมาตรฐานคุณภาพการศึกษา เพื่อกำหนดแนวทางที่วางแผน ส่งเสริม ปรับปรุง และแก้ไขการจัดการศึกษา ให้ได้มาตรฐานตามที่กำหนด เพื่อทราบความก้าวหน้า และความสำเร็จของการจัด

การศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียนและครูจึงต้องร่วมมือกันและแสดงความรับผิดชอบต่อกิจกรรมที่ได้รับมอบหมายร่วมกัน จึงทำให้มีปัญหาในการดำเนินงานไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นเรศ รณรงค์ฤทธิ์ (2547, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบผลของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบ้านโป่งจังหวัดราชบุรี โดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุดม เอี่ยมสร้อย (2545, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ในการเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินจากองค์กรมหาชน ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ผลการวิจัย พบว่า เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้ช่วยผู้บริหารฝ่ายวิชาการและครูผู้สอนโดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน

3. เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้อำนวยการโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวม พบว่า ปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้อำนวยการโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 ในโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และพบว่าในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่มีค่าเฉลี่ยของปัญหาการดำเนินงานมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่มีครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวนมาก ทำให้มีปัญหาในการบริหารบุคลากร และในการดำเนินงานต่าง ๆ ของโรงเรียนขนาดใหญ่ การมอบหมายงานจะผ่านกระบวนการหลายขั้นตอน เช่น ผู้บริหารโรงเรียนจะสั่งการผ่านรองผู้อำนวยการไปยังหัวหน้างานแต่ละฝ่าย และหัวหน้างานแต่ละฝ่ายก็มอบหมายงานต่อไปยังครูและบุคลากรทางการศึกษา ทำให้ครูซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติไม่ได้รับการมอบหมายงานโดยตรง จึงทำให้การทำงานไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และทำให้ผลการดำเนินงานไม่บรรลุตามวัตถุประสงค์เท่าที่ควร และในโรงเรียนที่มีขนาดใหญ่ มีนักเรียนเป็นจำนวนมาก และมาจากหลายถิ่น อาจทำให้เกิดปัญหาในเรื่องของระบบดูแลนักเรียน ครูต้องรับภาระในเรื่องการดูแลนักเรียนมากขึ้น อีกทั้งในด้านอาคารสถานที่ของโรงเรียนขนาดใหญ่มีอาคารสถานที่มาก ทำให้ครูต้องดูแลในเรื่องดังกล่าวด้วย และนอกจากนี้ครูยังต้องปฏิบัติงานอื่นตามนโยบายต่างๆ ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นการเพิ่มภาระงานให้กับผู้บริหารและครู จึงทำให้ลดความสำคัญในเรื่องของการทำงานในระบบประกันคุณภาพการศึกษาลง และส่งผลให้การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาไม่ได้ผล

เท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธงชัย ปิ่นทอง (2548, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาสภาพปัญหาการประเมินภายในเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบปัญหาการประเมินภายในเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุริยา ศิริสอน (2550, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย การศึกษาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ตามเกณฑ์มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก ผลการวิจัยพบว่า เมื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์ ตามเกณฑ์มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก จำแนกตามขนาดโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการตรวจสอบการประเมิน มีปัญหาการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะครูและบุคลากรยังไม่เข้าใจในเรื่องของการประกันคุณภาพการศึกษาเท่าที่ควร ไม่เข้าใจในเรื่องของการกำหนดเกณฑ์ที่มีความเป็นไปได้ในการปฏิบัติจริง มีการตั้งเกณฑ์ที่สูงเกินไป หรือต่ำเกินไปไม่เหมาะสมสภาพบริบทของโรงเรียน ไม่มีการสร้างเครื่องมือที่หลากหลายในการเก็บข้อมูล และขาดการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง ดังนั้นผู้บริหารโรงเรียน และครูจึงต้องร่วมมือกันในการดำเนินงาน และจะต้องนำเสนอแนวทางเพื่อแก้ปัญหาและทำให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล ว่องวาณิช (2543, 85) ได้กล่าวไว้ว่า การตรวจสอบผลการประเมินเป็นกระบวนการที่ดำเนินการโดยบุคลากรในสถานศึกษา ซึ่งส่วนใหญ่ยังไม่เข้าใจ และไม่คุ้นเคยกับการทำงานด้านการประเมินผล ดังนั้นผู้บริหารจึงควรมีการจัดระบบสารสนเทศเพื่อการประชาสัมพันธ์ และเป็นแนวทางในการปฏิบัติให้ครูได้เข้าใจไปในทิศทางเดียวกัน ส่วนในด้านกรวางแผนและปฏิบัติตามแผน และด้านการใช้ผลการประเมิน มีปัญหาการดำเนินงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนนั้น บุคลากรในโรงเรียนขาดการมีส่วนร่วมในการวางแผนการดำเนินงาน ไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษา และเมื่อได้ผลการประเมินมาแล้ว จะนำผลการประเมินไปใช้ในลักษณะใดจึงจะเป็นประโยชน์ต่อโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธงชัย ปิ่นทอง (2548, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาสภาพปัญหาการประเมินภายในเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรธานี ผลการวิจัยพบว่า มีการดำเนินงานด้านกรวางแผน ด้านการปฏิบัติงานตามแผน ด้านการติดตามตรวจสอบ และด้านการนำผลการประเมินภายในไปใช้เพื่อแก้ปัญหา และพัฒนาการ

ประเมินภายใน และเมื่อเปรียบเทียบปัญหาการประเมินภายในเพื่อการประกันคุณภาพ การศึกษาของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน พบว่า ในด้านการวางแผนการดำเนินงานประเมิน ภายใน ด้านการปฏิบัติงานตามแผน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ผลการตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ จำแนกตามขนาดของโรงเรียน พบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนและครู ในโรงเรียนขนาดกลาง และโรงเรียนขนาดใหญ่ มีปัญหาการ ดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน ในด้านการตรวจสอบการประเมิน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ในโรงเรียนขนาดใหญ่มีครู และบุคลากรทางการศึกษาจำนวนมากและในการปฏิบัติงานของครูและบุคลากรในโรงเรียนที่มี ขนาดใหญ่จะแบ่งครูและบุคลากรตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ กลุ่มบริหารงานทั้ง 4 กลุ่ม ซึ่งในการ สั่งงานของผู้บริหารโรงเรียนก็จะมีคำสั่งงานผ่านรองผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มสาระ หัวหน้า กลุ่มบริหารงานไปยังครูผู้ปฏิบัติ ดังนั้นเมื่อมีการประเมินคุณภาพการศึกษาหัวหน้ากลุ่มสาระ หัวหน้ากลุ่มงานหรือตัวแทน มักจะเป็นผู้รับนโยบายและร่วมกันตรวจสอบผลการประเมิน ออกแบบเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน และให้ครูนำไปปฏิบัติ ทำให้ครูและบุคลากรทางการ ศึกษาไม่มีส่วนร่วมในการออกแบบเครื่องมือการประเมิน จึงทำให้ได้ข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการ ตรวจสอบการประเมินไม่ครบและครอบคลุมตามมาตรฐานการดำเนินงาน ส่วนในด้านการ วางแผนและปฏิบัติตามแผน และด้านการใช้ผลการประเมิน มีปัญหาการดำเนินงานประกัน คุณภาพการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ใน โรงเรียนขนาดใหญ่ ผู้ที่ร่วมวางแผนการดำเนินงานมักจะเป็นผู้บริหารโรงเรียน รองผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มสาระ และหัวหน้ากลุ่มบริหารงานต่าง ๆ แล้วให้ครูเป็นผู้ปฏิบัติ ดังนั้นจึงทำให้การ ดำเนินงานไม่เป็นไปตามแผนที่วางไว้เท่าที่ควร และในด้านการใช้ผลการประเมิน ในโรงเรียนที่ มีขนาดใหญ่ครูต้องรับภาระงานมาก ทั้งในเรื่องของนักเรียน อาคารสถานที่ งานอื่น ๆ ที่ได้รับ มอบหมาย ดังนั้นในการใช้ผลการประเมินผู้ที่มีวิเคราะห้ผลการประเมิน และนำผลการ ประเมินไปใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาก็มักจะเป็นผู้บริหารโรงเรียน หัวหน้ากลุ่มงาน และ หัวหน้ากลุ่มสาระ จึงทำให้การปฏิบัติงานของครูในเรื่องของการใช้ผลการประเมินไม่บรรลุตาม วัตถุประสงค์ เพราะขาดการวางแผนและวิเคราะห์ผลการประเมินร่วมกัน จึงทำให้ไม่สามารถนำ ผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาได้อย่างเต็มที่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ของ สมศักดิ์ สุขสำโรง (2547, บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การศึกษาความพร้อมของ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อ รองรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ผลการวิจัยพบว่า การเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนกับครูผู้สอนที่มีต่อความ พร้อมของโรงเรียนประถมศึกษาเพื่อรับรองการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก เมื่อพิจารณา

เป็นรายด้าน พบว่า ความพร้อมด้านผู้เรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่พบว่า โรงเรียนขนาดกลาง กับโรงเรียนขนาดใหญ่ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

4. ผลจากการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้อำนวยการโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 3 พบว่า ผู้อำนวยการโรงเรียนและครูให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะมากที่สุด จำแนกเป็นรายด้านได้ดังนี้

4.1 ด้านการวางแผนและปฏิบัติตามแผน ควรจัดประชุมบุคลากรทุกฝ่ายให้มีความรู้ ความเข้าใจเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งนี้เพราะในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนนั้น จะต้องดำเนินการบนหลักการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง อันจะนำไปสู่การเสริมสร้างศักยภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้สังคมมั่นใจว่าผู้เรียนทุกคนมีความรู้ ความสามารถ บุคลิกลักษณะและคุณสมบัติตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างแท้จริง (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา, 2545, 17) ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินภายในแก่บุคลากร และเตรียมความพร้อมของบุคลากรในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน ซึ่ง สุวิมล ว่องวาณิช (2543, 87) ได้กล่าวถึงการดำเนินการตามระบบการประเมินภายในว่า ควรมีการเตรียมบุคลากรที่จะรับผิดชอบในการดำเนินการประเมินภายใน และพัฒนาบุคลากรเหล่านี้ให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวทางการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษามี 3 รูปแบบ คือ การใช้วิธีการฝึกอบรม การจัดทำคู่มือการประเมินผลภายในสำหรับคณะทำงานในสถานศึกษาได้ใช้ศึกษาด้วยตนเอง และการสนับสนุนการดำเนินงานผ่านกระบวนการนิเทศโดยใช้นักวิชาการ

4.2 ด้านข้อมูลและการประเมินผล ให้มีการจัดทำข้อมูลต่าง ๆ ให้ครอบคลุมตามมาตรฐานและตัวบ่งชี้ และจัดเก็บข้อมูลให้เป็นระบบ ทั้งนี้เพราะ ในการจัดทำระบบสารสนเทศนั้น ข้อมูลจะมีอยู่มากมายและกระจัดกระจายอยู่ตามแหล่งต่าง ๆ แต่โรงเรียนไม่ได้จัดเก็บข้อมูลให้เป็นระบบ ดังนั้นเพื่อลดภาระการทำงานและสร้างระบบสารสนเทศที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างคุ้มค่า สิ้นเปลืองเวลาและค่าใช้จ่ายน้อย สถานศึกษาควรกำหนดสารสนเทศเฉพาะที่จำเป็น วิเคราะห์หาข้อมูลที่ต้องจัดเก็บ แหล่งข้อมูล แบบเก็บข้อมูล ตลอดจนวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งในการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบอาจจัดทำแฟ้มข้อมูล โดยเรียงลำดับในแต่ละแฟ้ม เช่น แฟ้มข้อมูลหลัก แฟ้มข้อมูลย่อย แฟ้มดัชนี แฟ้มตารางอ้างอิง แฟ้มข้อมูลสรุป และแฟ้มข้อมูลสำรอง เพื่อให้สะดวกต่อการนำไปใช้ (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา, 2545, 31) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุวิมล ว่องวาณิช (2543, 3) ซึ่งพบว่า ผลการศึกษาความพร้อม

ของบุคลากรในการทำการประเมินผลภายใน ครู อาจารย์ ประมาณร้อยละ 88 รับรู้เรื่องมาตรฐานการศึกษา และมีเพียงร้อยละ 53 ที่ผ่านการอบรมด้านการประเมิน สำหรับทักษะการประเมินนั้นอยู่ในระดับปานกลางถึงค่อนข้างต่ำ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูขาดความรู้ในด้านการจัดทำข้อมูล หรืออาจขาดการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของการประเมิน จึงทำให้เกิดปัญหาครูขาดความรู้ดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาควรตรวจสอบความรู้ดังกล่าวว่า ผู้มีความรู้ด้านการจัดเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล เพียงพอกับการประเมินหรือไม่ ถ้าไม่เพียงพอควรจัดให้บุคลากรได้รับความรู้ดังกล่าว และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณา นา กลาง (2547, บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเรื่อง การพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาโรงเรียนขวาววิทยาคาร อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีความมุ่งหมายเพื่อพัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ก่อนการดำเนินงานพัฒนามีการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพ แต่ยังไม่ได้ ข้อมูลสารสนเทศครบถ้วนตามมาตรฐานทั้ง 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ หลังการดำเนินการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศโดยใช้วิธีการมอบหมายงาน และการนิเทศ กำกับ ติดตาม พบว่า ได้สารสนเทศครบทั้ง 14 มาตรฐาน 53 ตัวบ่งชี้ สามารถให้บริการข้อมูลสารสนเทศแก่ผู้สนใจและมีประโยชน์

4.3 ด้านการตรวจสอบการประเมิน ควรจัดประชุมชี้แจงการดำเนินงานแก่บุคลากรในด้านการตรวจสอบผลการประเมิน การออกแบบเครื่องมือที่ใช้ประเมิน จากการสังเกต พบว่า บุคลากรในโรงเรียน ไม่เข้าใจในเรื่องของการจัดเก็บข้อมูล และออกแบบเครื่องมือเพื่อใช้ในการจัดเก็บข้อมูล และนำข้อมูลมาตรวจสอบผลการดำเนินงาน ดังนั้นในการตรวจสอบและทบทวนคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษานั้น เป็นกระบวนการประเมินตนเองของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดย อาศัยความร่วมมือของบุคลากรในสถานศึกษา ผู้ปกครอง ชุมชน เพื่อให้สถานศึกษาสามารถวิเคราะห์ตนเอง เพื่อทราบความก้าวหน้า จุดเด่น จุดด้อยของการดำเนินงาน อันจะนำไปสู่การร่วมกันปรับปรุง พัฒนา และตรวจสอบความสำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา, 2545, 8-9) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ นรินทร์ คำวงค์ปิน (2546, บทคัดย่อ) ได้ศึกษาการประเมินตนเองของโรงเรียนในสังกัด สำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่ พบว่า โรงเรียนส่วนมากได้มีการส่งเสริมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ อยู่ในเกณฑ์ที่ดี แต่ปัญหาที่พบขัดแย้งกับการดำเนินงานของโรงเรียน แสดงว่าโรงเรียนไม่มีการประเมินตนเองอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังพบว่า โรงเรียนส่วนใหญ่ ขาดการติดตามการประเมินผลภายในตนเอง บุคลากรไม่ได้รับการพัฒนาให้มีความรู้ ความเข้าใจ และตระหนักถึงคุณค่าและประโยชน์จากการติดตามประเมินผล แต่จะเป็นการประเมินเพื่อมุ่งผลของการให้รางวัลดีเด่น

เพียงอย่างเดียว หรือเพื่อสนองนโยบายของรัฐบาลแต่ละยุคสมัยเท่านั้น แทนที่จะประเมินตนเอง เพื่อการพัฒนา ปรับปรุงคุณภาพของงานในโรงเรียน แต่เป็นการพัฒนาเพื่อเอาไว้ในการตรวจ เพื่อรับรางวัล รวมทั้งยังได้ให้ข้อเสนอแนะที่น่าสนใจว่า โรงเรียนควรมีความมั่นใจในการ ประเมินตนเอง ที่ดำเนินการตรวจสอบอย่างเป็นระบบ และโรงเรียนต้องรับรู้และสร้าง กระบวนการประเมินตนเองให้เกิดขึ้นทั้งในห้องเรียนและทุกระบบในโรงเรียน

4.4 ด้านการรายงานผลการประเมิน ควรมีการรายงานผลการดำเนินงานตาม สภาพจริง และใช้วิธีการรายงานผลที่หลากหลาย จากการสังเกตพบว่า ในการรายงานผลการ ดำเนินงานของสถานศึกษานั้น ส่วนมากจะเป็นการรายงานในรูปของเอกสารเท่านั้น และการ รายงานผลไม่ตรงกับสภาพการดำเนินงาน ไม่มีการรายงานผลการตรวจสอบให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบ ดังนั้น ในการรายงานคุณภาพประจำปีของสถานศึกษา เป็นการ แสดงผลการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาในแต่ละปีว่าบรรลุความสำเร็จตาม เป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานการ เรียนรู้ และสามารถเทียบเคียงกับมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้ในการ ประเมินคุณภาพภายนอกที่กำหนดไว้ (สำนักงานทดสอบทางการศึกษา, 2545, 8) ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ สุวิมล ว่องวาณิช (2543, 241) ได้เสนอว่า ควรดำเนินการจัดทำรายงานผลการ ประเมินตนเอง ซึ่งมีเนื้อหาสาระและรูปแบบการนำเสนอที่เข้าใจง่าย สะท้อนผลการศึกษาตนเอง ได้อย่างแท้จริง ทั้งนี้เนื่องจาก ครูต้องร่วมมือกันดำเนินการประเมินภายในสถานศึกษาของตน ทั้ง ๆ ที่ครูส่วนใหญ่อาจไม่เข้าใจในบริบทของการประเมินอย่างชัดเจน สถานศึกษาแต่ละแห่งมี กิจกรรมที่ต้องประเมินต่างกัน ขึ้นอยู่กับแผนการดำเนินงานของแต่ละสถานศึกษา ดังนั้นการ จัดทำรูปแบบรายงานการประเมิน สถานศึกษาต้องเป็นผู้กำหนดรูปแบบของรายงานเอง และ จะต้องมีความชัดเจนในการทำรูปแบบของรายงานผลการประเมิน และยอมรับสภาพจริงจากผล การประเมินของบุคลากร ซึ่งหน่วยงานบางแห่งได้กำหนดรูปแบบการเขียนรายงานผลการ ประเมินเพื่อเป็นแนวทางให้แก่สถานศึกษา ซึ่งเป็นสิ่งที่คณะกรรมการประเมินภายใน สถานศึกษาแต่ละแห่ง ต้องร่วมกันพิจารณาเพื่อกำหนดการใช้รูปแบบการเขียนรายงานที่ สอดคล้องกับการประเมินภายในของสถานศึกษาของตน และการรายงานผลการประเมิน ย้อนกลับนั้น เมื่อผู้รับการประเมินทราบผลการประเมินอาจเกิดความรู้สึกพึงพอใจ หรือไม่พึง พอใจผลการประเมินนั้น ซึ่งอาจส่งผลทำให้เกิดความขัดแย้งในองค์กรขึ้นได้ ทั้งนี้เนื่องจากการ นำผลการประเมินแสดงข้อมูลย้อนกลับนั้น ช่วยให้มีการปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานให้มี ประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ผู้ประเมินต้องมีความรู้ ความเข้าใจ และความชำนาญในการ วิเคราะห์ผลการประเมิน ดังที่ ประทิน วีระศิลป์ (2536, บทคัดย่อ) กล่าวว่า ผู้ประเมินควรรู้ วิธีการและเกณฑ์ในการประเมิน การอภิปรายผลการประเมินกับผู้ถูกประเมิน และควร

ดำเนินการในบรรยากาศที่มีลักษณะเปิด เพื่อให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงการทำงานให้ดียิ่งขึ้นไป

4.5 ด้านการใช้ผลการประเมิน ควรตั้งคณะทำงานเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ผลการประเมินและนำมาปรับปรุง แก้ไขการดำเนินงานให้เข้าสู่มาตรฐานการศึกษา ทั้งนี้เพราะบุคลากรยังไม่เข้าใจในเรื่องของการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนเพียงพอ เมื่อได้ผลการประเมินมาแล้ว ไม่สามารถนำผลการประเมินไปใช้ให้เกิดประโยชน์ ดังนั้นจึงควรตั้งคณะทำงานเพื่อร่วมกันวิเคราะห์ผลการประเมิน และนำผลการประเมินไปปรับปรุง พัฒนาคุณภาพการศึกษา ต่อไปซึ่งสอดคล้องกับระบบการใช้ผลการประเมินสถานศึกษาของ สุวิมล วงศ์วานิช (2543, 13-17) กล่าวว่า การนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินงานในส่วนที่ยังดำเนินการไม่ได้ตามเป้าหมาย วิเคราะห์จุดอ่อน จุดแข็งของตนเอง หาสาเหตุของปัญหา วิธีการแก้ไข นำวิธีการแก้ไขไปปฏิบัติจริง แล้วตรวจสอบผลการดำเนินงานอีกครั้ง ซึ่งระบบย่อยส่วนนี้ใช้ในขั้นตอนการปรับปรุงแก้ไข (Action) ของวงจร PDCA จะต้องอาศัยความร่วมมือจากหลายฝ่าย จึงจะทำให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับแนวคิดของสำนักงานทดสอบทางการศึกษา (2545, 70) ที่ว่า ขั้นตอนในการดำเนินเพื่อนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ สถานศึกษาคควรศึกษาข้อมูลสารสนเทศตรวจสอบ ทบทวนคุณภาพการศึกษาเพื่อรวบรวมข้อมูลสำหรับใช้วางแผนการศึกษาให้ได้มาตรฐาน ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา สาเหตุและแนวทางแก้ไขเพื่อกำหนดยุทธศาสตร์ในการแก้ปัญหาที่เกิดจากการดำเนินงานที่ผ่านมา ร่วมกันประเมินทางเลือกที่เหมาะสมในการจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษา กำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคลากรทุกระดับที่เกี่ยวข้อง ปรับแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ดำเนินงานตามแผน นิเทศกำกับ ติดตามและประเมินผลการพัฒนาการศึกษาเป็นระยะ ๆ และรายงานผลการปฏิบัติงานเป็นรายภาคเรียน และปีการศึกษา สำหรับเป็นข้อมูลในการพัฒนางานของสถานศึกษาต่อไป

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

จากการศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนของผู้อำนวยการโรงเรียนและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา บุรีรัมย์ เขต 3 ผู้วิจัยได้พบปัญหาการดำเนินงานดังกล่าว จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน ดังนี้

1.1 จากการวิจัย พบว่า บุคลากรไม่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่องของการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนั้นจึงควรมีการจัดอบรมบุคลากรทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้มีความรู้ ความเข้าใจและสร้างความตระหนักในเรื่อง การประกันคุณภาพการศึกษา

ทั้งนี้เพราะในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียนนั้น จะต้องดำเนินงานบนหลักการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง อันจะนำไปสู่การเสริมสร้างศักยภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้สังคมมั่นใจว่าผู้เรียนทุกคน มีความรู้ ความสามารถ บุคลิกลักษณะและคุณสมบัติตามมาตรฐานหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างแท้จริง

1.2 จากการวิจัย พบว่า บุคลากรไม่มีความรู้ ความเข้าใจในเรื่อง การจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา การจัดเก็บข้อมูลไม่เป็นระบบและไม่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ ดังนั้นหน่วยงานต้นสังกัดและโรงเรียนควรส่งเสริม สนับสนุน ให้ครูและบุคลากรทางการศึกษามีการสร้างเครื่องมือการจัดเก็บข้อมูลที่หลากหลาย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ตรงกับสภาพการดำเนินงาน และมีข้อมูลไว้เพื่อการตรวจสอบที่หลากหลาย และสอดคล้องกับมาตรฐานการดำเนินงาน โดยมีการพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นความสำคัญ และความจำเป็นของการจัดเก็บข้อมูลสารสนเทศ จัดประชุมชี้แจง อบรมเชิงปฏิบัติการ หรือศึกษาดูงานในโรงเรียนต้นแบบหรือแกนนำด้านการประกันคุณภาพการศึกษา จะช่วยให้บุคลากรมีความรู้ ความเข้าใจ และมีทักษะในการจัดเก็บข้อมูลมากยิ่งขึ้น

1.3 จากการวิจัย พบว่า โรงเรียนและหน่วยงานต้นสังกัด ขาดการนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานอย่างเป็นระบบ ดังนั้นหน่วยงานทางการศึกษาที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับโรงเรียน กลุ่มเครือข่ายพัฒนาคุณภาพการศึกษาและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรมีการกำกับ ติดตาม และนิเทศการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง โดยนำรูปแบบการนิเทศไปปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับความต้องการและเหมาะสมกับบริบทของแต่ละโรงเรียน

1.4 จากการวิจัย พบว่า การรายงานผลการประเมิน ไม่สอดคล้องกับการดำเนินงาน และไม่มีกรรายงานผลการประเมินให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ ดังนั้นคณะกรรมการประเมิน ควรมีการรายงานผลการดำเนินงานให้สอดคล้องกับสภาพการดำเนินงาน และให้คำแนะนำเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทราบ เพื่อเป็นแนวปฏิบัติในการดำเนินงานและพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐานการศึกษา และโรงเรียนควรมีการประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทราบ โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย สร้างความตระหนักและให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

1.5 จากการวิจัย พบว่า โรงเรียนไม่นำผลการประเมินมาใช้ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ดังนั้น โรงเรียนควรยอมรับผลการประเมินตามสภาพจริง แต่งตั้งคณะทำงานเพื่อร่วมกันวิเคราะห์จุดเด่นและจุดด้อยที่ต้องการพัฒนา และหาแนวทางร่วมกันในการดำเนินงาน เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย อันจะนำไปสู่การเสริมสร้างศักยภาพในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เข้าสู่มาตรฐานการศึกษาต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานุริรัมย์ เขต 3

2.2 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาทุกเขต

2.3 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน

2.4 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน

2.5 ควรมีการวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กรเอกชนในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาภายในโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

กฤษณา นากลาง. (2547). **การพัฒนาการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนขวาววิทยาคาร อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

กษมา วรวรรณ ณ อยุธยา. (2541, กันยายน). "การประกันคุณภาพการศึกษา", **ปฏิรูปการศึกษา**. : 16-18.

จำรัส นองมาก. (2544). **ปฏิบัติการประกันคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ: ชันพรีนติ้ง.

เจริญไชย ไชยวงศ์. (2539). **การนำเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนประถมศึกษาไปใช้ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอแม่แตง จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.

ชวนะ คำกล้า. (2546). **การประกันคุณภาพการศึกษาตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนประถมศึกษาจังหวัดระนอง**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.

ธงชัย ปิ่นทอง. (2548). **สภาพปัญหาการประเมินภายในเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดอุดรดิตถ์**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). อุดรดิตถ์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรดิตถ์. ถ่ายเอกสาร.

- นเรศ รัตนวงศ์ฤทธิ์. (2547). **ผลของการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูในโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอบ้านโป่ง จังหวัดราชบุรี**. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นรินทร์ คำวงคืบ. (2546). **การประเมินตนเองของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษา กิ่งอำเภอดอยหล่อ จังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- บพิตร วิทยาวิโรจน์. (2545). **ความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ประกิจ แฟมไธสง. (2544). **การศึกษาสภาพการดำเนินการตามนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษา ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์. ถ่ายเอกสาร.
- ประณีต วงศ์ดี. (2547). **ความพร้อมในการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- ประภิน วีระศิลป์. (2536). **การศึกษาระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนคาทอลิกในกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- ประสิทธิ์ สุวรรณรักษ์. (2542). **ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์**. พิมพ์ครั้งที่ 2. บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- พงษ์สุวรรณ โพธาสินธุ์. (2546). **การดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่**. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.
- พิทักษ์ ศุภเลิศ. (2547). **สภาพการดำเนินงานเพื่อรองรับการประเมินคุณภาพการศึกษา**

ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 1.
วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). นุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
ราชภัฏบุรีรัมย์. ถ่ายเอกสาร.

“พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542”. (2542, 19 สิงหาคม). **ราชกิจจานุเบกษา.**
เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก. หน้า 45-48.

มัญญู สากระจาย. (2544). **การดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการบริหารโรงเรียน**
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดยโสธร. รายงานการ
ค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม.: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
ถ่ายเอกสาร.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542.** กรุงเทพฯ:
นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น จำกัด.

รุ่ง แก้วแดง. (2545). **ประกันคุณภาพการศึกษา ทุกคนทำได้ไม่ยาก.** พิมพ์ครั้งที่ 6.
กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.

เรณู ชุ่มวารี. (2549). **การดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสิริมงคลา**
นุสรณ์จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหาร
การศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.

วิเชียร เคนชมพู่. (2544). **การดำเนินงานตามเกณฑ์มาตรฐานการบริหารโรงเรียน**
ประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ. รายงานการ
ค้นคว้าอิสระ กศ.ม.มหาสารคาม: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ถ่าย
เอกสาร.

วิทยา ศิลารัตน์. (2546). **คุณภาพและปัญหาการปฏิบัติงานตามมาตรฐานการศึกษา**
ด้านกระบวนการ ของโรงเรียนประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์.
รายงานการค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม.: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม. ถ่ายเอกสาร.

สมคิด พรหมจ้อย และสุภัทตร์ พิบูลย์. (2544). **การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา.**
นนทบุรี: จตุพรดีไซน์.

สมาน โปธิปัน. (2545). **ความพร้อมในการประกันคุณภาพภายในของโรงเรียน สังกัด**
สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอแม่วาง จังหวัดเชียงใหม่. การค้นคว้าอิสระ
ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
ถ่ายเอกสาร.

- สมพร อูระเกตุ. (2546). **ปัญหาการดำเนินงานการประเมินภายในสถานศึกษาของโรงเรียนเอกชน เขตอำเภอเมืองระยอง จังหวัดระยอง**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). ชลบุรี: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา. ถ่ายเอกสาร.
- สมศักดิ์ สิ้นธุระเวชญ์. (2542 ก). **มุ่งสู่คุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช จำกัด ----- (2542 ข). **การประกันคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานทดสอบทางการศึกษา.
- สมศักดิ์ สุขสำโรง. (2547). **การศึกษาความพร้อมของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบแรก ตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์. (2543). **แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ 2543**. บุรีรัมย์: สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดบุรีรัมย์.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1. (2550). **เอกสารประกอบการประชุมการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา คำอธิบายมาตรฐานและระดับคุณภาพมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. บุรีรัมย์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3. (2550). **แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2550**. บุรีรัมย์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3.
- (2550). **สรุปผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษา เปรียบเทียบปีการศึกษา 2549 และปีการศึกษา 2550**. บุรีรัมย์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3.
- (2551). **แผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา ปีการศึกษา 2551**. บุรีรัมย์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. (2541). **เอกสารชุดประกันคุณภาพการศึกษาเรื่อง แนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษา เล่มที่ 1**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการการศึกษาแห่งชาติ. (2543 ก). **แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา : เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก**. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.
- (2543 ข). **การวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินผลภายในของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2544). **แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

สำนักงานทดสอบทางการศึกษา กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน). (2546). **หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพภายนอกของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2547)**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พิมพ์ดี.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2549). **แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

เสาวนิตย์ ชัยมุขลิก. (2544). **การบริหารโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา**. กรุงเทพฯ: บริษัทบูคพอยท์ จำกัด.

สุนันท์นี ออนแพง. (2544). **การศึกษาความเป็นไปได้ในการนำนโยบายการประกันคุณภาพการศึกษาไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดอุดรดิษฐ์**. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). อุดรดิษฐ์: สถาบันราชภัฏอุดรดิษฐ์. ถ่ายเอกสาร.

สุริยา ศิริสอน. (2550). **การศึกษาการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ตามเกณฑ์มาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอก**. วิทยานิพนธ์ ค.ม.(การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์. ถ่ายเอกสาร.

สุวิมล ว่องวานิช. (2543). **การวิจัยและพัฒนาระบบการประเมินผลภายในของสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

อภิวดี หนองสิมมา. (2547). **การประเมินภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาเชียงใหม่ เขต 5**. การค้นคว้าแบบอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการศึกษา). เชียงใหม่: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. ถ่ายเอกสาร.

อุดม เขียมสร้อย. (2545). **การศึกษาปัญหาการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดบุรีรัมย์ ใน**

**การเตรียมความพร้อมเพื่อรับการประเมินจากองค์กรภายนอก ตาม
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ**

พุทธศักราช 2542. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). บุรีรัมย์: บัณฑิต
วิทยาลัย สถาบันราชภัฏบุรีรัมย์. ถ่ายเอกสาร.

- Abrams, M. E. (1996). *Validation of Blumberg's Test Factors: An Exploration of the Extent of Teacher Willingness to Innovate*. Arizona: Northern Arizona University.
- Ashby, D. (1998). "Quality Assurance and Improvement Planning in Two Elementary Schools: Case Studies in Illinois School Reform," *Dissertation Abstracts International*. 60-04: 167.
- Atria, J. P. (2000, June). "The Effect of the Illinois Quality Assurance and Improvement Planning Process on Chicago Public School Teacher Attitudes toward School Improvement," *Dissertation Abstracts International*. 60/12: 4254.
- Brooks, E. A. (1999, October). "Quality Assurance and Improvement Planning and the Education of Special Education Students," *Dissertation Abstracts International*. 60/14: 94
- Harper, J. R. (2000, July). "The Role of Teams in Quality Assurance and Improvement Planning in TWO Illinois Middle Schools," *Dissertation Abstracts International*. 61/01: 41.
- Neville, L. B. (1999, October). "Quality Assurance and Improvement Planning in two Elementary Schools : Case Studies in Illinois School Reform," *Dissertation Abstracts International*. 60/04: 963.
- Newby, E. F. (1998, July). "Total Quality Management and the Elementary School", *Dissertation Abstracts International*. 59(01) : 88.
- Rideout, F. D. (1997, February). "School – base Management for Small School in Newfoundland and Labrador," *Dissertation Abstracts International*. 57(8): 3348-A.
- Schmidt, S. R. (1997, September). "School Quality Compulsory Education Laws and the Growth of American High School Attendance, 1915 – 1935," *Dissertation Abstracts International*. 9724642.

Sheahan, P . M . (1997, July). “ The Accreditation Process and Definition of Quality,” *Dissertation Abstracts International*. 9719745.

Sneed, J . G . (1996, October). “ The Effectiveness of School Quality Review in Stimulating School Improvement,” *Dissertation Abstracts International*. 57/04: 1432.

